

оточуючими. Проте, з метою її ефективності варто звернути увагу на зміст, цільову аудиторію, засоби та способи її подання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Демченко М. В. Місце сучасної реклами у системі новітніх соціальних комунікацій [Електронний ресурс] М. В Демченко // Телета радіожурналістика. – 2012. – Випуск 11. – С. 111–116. – Режим доступу : <http://journ.lnu.edu.ua/vypusk7/n11/tv11-19.pdf>.
2. Докторович М.О. Соціальна реклама як інструмент соціально-педагогічної діяльності. М.О. Докторович // :Матеріали міжнар. наук.-практ. Конференції. – Х. : Інститут соціальної політики регіону. – 2011. – С. 43–46.
3. Закон України «Про рекламу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>.

О. О. Федорук

*студентка 3 курсу спеціальності «Соціальна робота»
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
olenafedoruk19@gmail.com.*

*Науковий керівник –
кандидат педагогічних наук, доцент
О. Л. Главацька*

ПРОФІЛАКТИКА ТОРГІВЛІ ДІТЬМИ: СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Торгівля людьми – один з найтяжчих злочинів проти особистості в усьому світі, який грубо порушує її права. Жодна країна світу не має «імунітету» щодо неї. Масштабність і актуальність даної проблеми зумовлена її інтернаціональністю, латентністю і прибутковістю для злочинних співтовариств.

Торгівлі людьми є актуальною і для України. Серед основних чинників, які сприяють поширенню цього виду злочину проти особистості слід назвати соціально-економічну кризу, підвищення мобільності населення, трудову міграцію, зростання безробіття, необізнаність переважної більшості населення з правових питань, корисливість та безпринципність злочинців.

Торгівля людьми, зокрема дітьми, є порушенням прав і суперечить міжнародним нормам та Конституції України. Значну увагу вивченню даної проблеми приділяли такі науковці як В. Івашенко, Ж. Петрович, І. Зверева, О. Удалова та ін. Дослідження окремих аспектів запобігання торгівлі людьми належать Ю. Галусян, Л. Ковальчук, К. Левченко, В. Трубавіній та ін.

Метою статті є обґрунтування особливостей профілактичної роботи щодо торгівлі людьми серед учнівської молоді.

Останнім часом прослідковується тенденція до збільшення числа дітей, яких вивозять в інші країни або регіони з метою використання у важкій нелегальній праці, для роботи у сфері секс-послуг, примушують займатись проституцією тощо. Щороку близько 2 млн. дітей потерпають від торгівлі людьми [5, с.34].

Відповідно до статті 3 Протоколу про попередження торгівлі людьми, а особливо жінками та дітьми, торгівля людьми визначається як «здійснення з метою експлуатації, вербування, перевезення, переховування, утримування людей шляхом погрози силою або застосуванням тих чи інших форм примушування, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою чи вразливістю становища або шляхом підкупу у вигляді платежів чи вигод для отримання згоди особи, котра контролює іншу особу» [4, с.7].

Попередження негативних наслідків явища торгівлі людьми для розвитку підростаючої особистості вимагає розроблення і впровадження іноваційних технологій, форм, методів соціальної профілактики серед учнівської молоді, що передбачають залучення до відповідної діяльності соціального педагога, класних керівників, інших фахівців соціальної сфери. Л. Ковальчук зазначає, що соціальна профілактика торгівлі людьми – це діяльність суб'єктів соціальної сфери з упровадження системи заходів, спрямованих на виявлення і попередження торгівлі людьми через забезпечення оптимальних умов, які сприяють мінімалізації та подоланню руйнівного впливу на особистість факторів торгівлі людьми [5, с. 152].

Соціальну профілактику торгівлі людьми доцільно здійснювати серед учнівської молоді, оскільки вони складають найбільшу групу ризику. Основним суб'єктом соціальної профілактики торгівлі людьми серед учнівської молоді є соціальний педагог навчального закладу, який у свою чергу реалізує ряд функцій: діагностичну, прогностичну, організаторську, виховну, консультативну та охоронно-захисну [2, с. 66].

Основною метою соціальної профілактики торгівлі людьми є створення оптимальних соціокультурних умов для попередження торгівлі людьми, що загрожує життю, розвитку та соціалізації особистості [2, с. 67].

Завдання соціальної профілактики торгівлі людьми серед учнівської молоді передбачають:

— забезпечення всебічної, вчасної, доступної та достовірної інформації стосовно існування і поширення проблем торгівлі людьми в Україні та за кордоном, основних причин потрапляння особи до ситуації торгівлі людьми, ознак небезпеки, ризикованої поведінки та способів уникнення такої ситуації;

— формування розуміння та відповідального ставлення учнівської молоді до дотримання прав та законних інтересів, поваги її честі й гідності;

— формування уявлень про поведінку та відповідальне ставлення до життя задля уникнення ситуацій, які можуть бути пов'язані з торгівлею людьми, а також виходу з таких ситуацій [3].

Зміст соціальної профілактики торгівлі людьми серед учнівської молоді у свою чергу передбачає:

- 1) інформування про явище торгівлі людьми;

2) вивчення законодавства у сфері протидії торгівлі людьми, можливостей для реабілітації та реінтеграції осіб, постраждалих від торгівлі людьми, а також покарання злочинців;

3) формування правової культури особи і суспільства;

4) ознайомлення з правилами безпечної поведінки для уникнення ситуації торгівлі людьми й алгоритмом дій особи в разі потрапляння в такі ситуації;

5) навчання розпізнавати ситуації торгівлі людьми та ризик потрапляння до них і відповідно реагувати на них;

6) формування конструктивних стратегій поведінки, житєвих умінь для можливості їх застосування в ситуаціях торгівлі людьми;

7) інформування про діяльність органів державної влади, громадських і міжнародних організацій у сфері протидії торгівлі людьми, їхніх зобов'язань та можливостей;

8) виявлення осіб, постраждалих чи ймовірно постраждалих від торгівлі людьми;

9) формування толерантного ставлення до постраждалих від торгівлі людьми [1, с. 104].

Отже, досягнення мети, реалізація завдань соціальної профілактики торгівлі людей серед учнівської молоді забезпечується відповідними умовами й здійснюється за допомогою профілактичної роботи відповідно до видів профілактики, а саме первинної, вторинної та третинної.

Перспективи подальшого дослідження даної тематики полягають у розробці оптимальних методів профілактичної роботи серед учнівської молоді. Зважаючи на статистичні дані та загальну ситуацію торгівлі людьми, зокрема дітьми, Україна повинна розширити та активізувати соціальну політику в напрямі протидії вищезазначеної проблеми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Данильчук Л. О. Профілактика торгівлі людьми: технології соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю / Л. О. Данильчук // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – 2011. – № 8. – С. 102–107.

2. Ковальчук Л. Г. Основні теоретико-методологічні засади соціально-педагогічної профілактики торгівлі дітьми / Л. Г. Ковальчук // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Пед. науки. – 2008. – Вип. 123. – С. 66–71.

3. Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми: Наказ Міністерства соціальної політики України № 458 від 30 липня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1327-13>

4. Соціальна профілактика торгівлі людьми : навчально-методичний посібник / За ред. К. Б. Левченко, І. М. Трубавіної. – К. : ТОВ «Агентство «Україна», 2007. – 352 с.

5. Соціально-педагогічні основи протидії торгівлі людьми та експлуатації дітей : навч.-метод. посіб. / К. Б. Левченко, Л. Г. Ковальчук, О. А. Удалової [та ін.]. – К. : ТОВ «Агентство «Україна», 2011. – 292 с.